

moj novi minimulti

2. stran

9

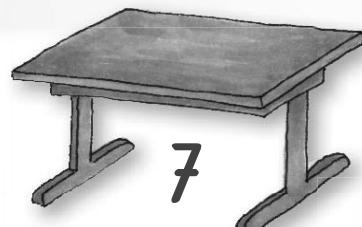
3

U razredu

Glej točno, pročitaj i piši!

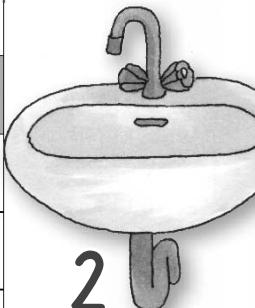
5

7

10

2

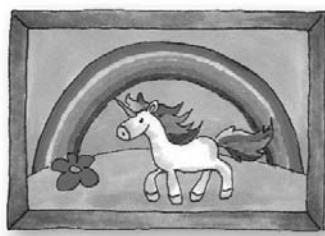
4

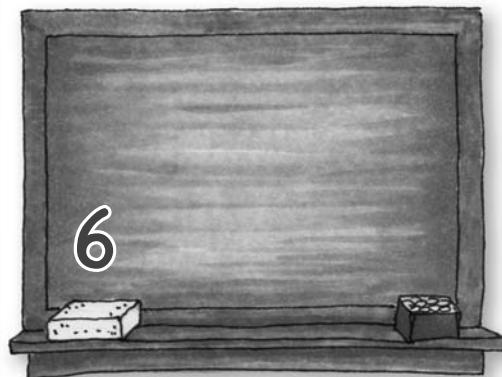
4

OKTOBAR

10

8

6

1

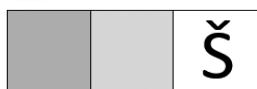
ŠKOLA

ljetna
marta
trenutak

1 2 3 4 5

Š

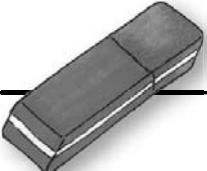
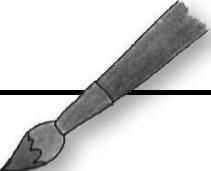
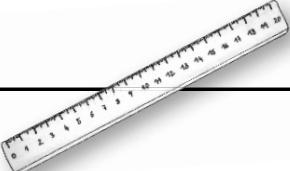
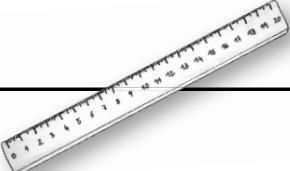
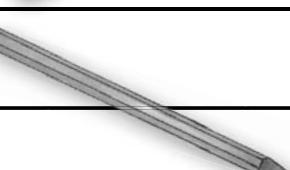
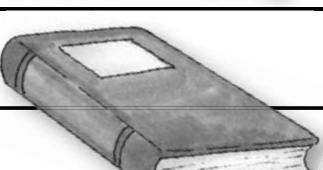
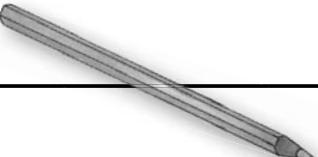
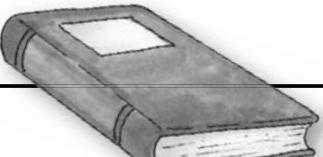
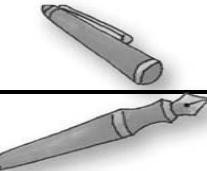
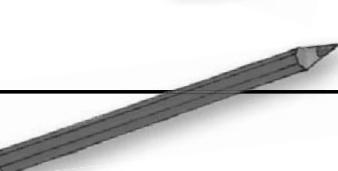
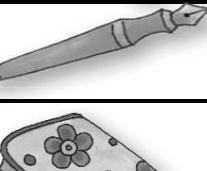
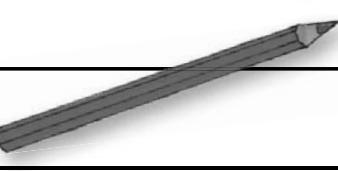
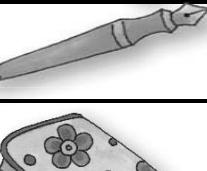
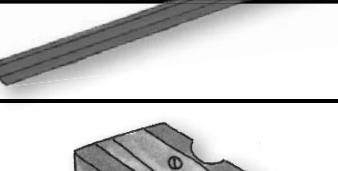
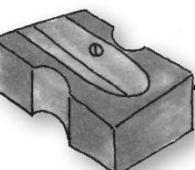
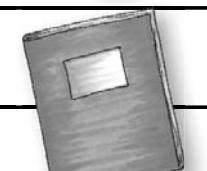
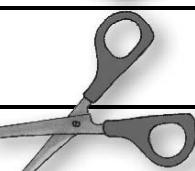
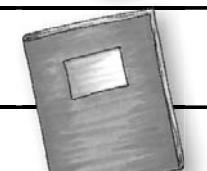
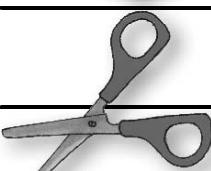
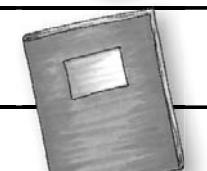
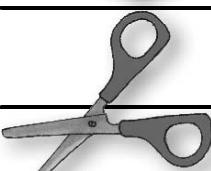

1. kip 2. umivanjnik 3. kompjuter 4. kalendar 5. stolac 6. tabla 7. stol 8. zidni plakat 9. ure 10. križ

Školska torba

Ka slika sliši kojoj riči? Čitaj i pofarbaj polja istom farbom!

	lipilo	
	nalivpero	
	brisalica	
	olovka	
	kist	
	pisanka	
	knjiga	
	šiljilo	
	farba	
	pernica	
	ravnalo	
	škare	

Vježbaj riči:

U školskoj torbi je lipilo. U školskoj torbi je _____.

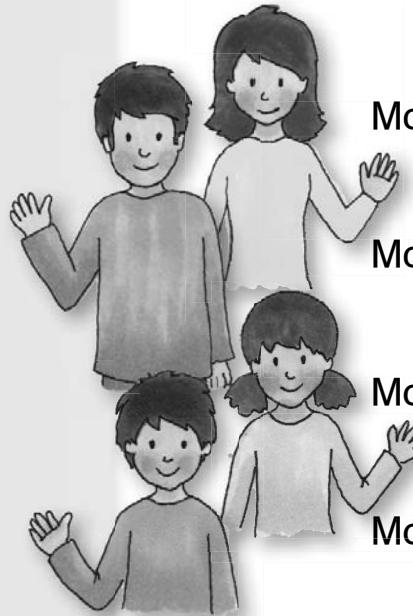

U školskoj torbi je _____. U školskoj torbi su škare.

Predstavljam se! Čitaj i piši!

Moje ime je _____.

Ja sam _____ ljet star/stara. Idem u _____ razred.

Moja majka se zove _____.

Moj otac se zove _____.

Moja sestra se zove _____.

Moj brat se zove _____.

Moja najdraža farba je _____,

a moja najdraža živina je _____.

Piši dalje:

I	i										
M	m										
I	i	M	m								

Jež File

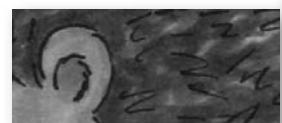
Dodili ključne riči i napiši broj tijelu ježa!

1 noge	2 mustaći	3 igle	4 njuška
5 repić	6 uši	7 oči	8 zubi

Jež File ima male **uši**.

S njimi dobro _____ (u č e j).

Jež File ima male **oči**.

S njimi čemerno _____ (d i v i).

Jež File ima kratke **noge**.

S njimi ljuto _____ (i ž i b).

Jež File ima špičaste **igle**.

S njimi se _____ (a r n b i) od neprijatelja.

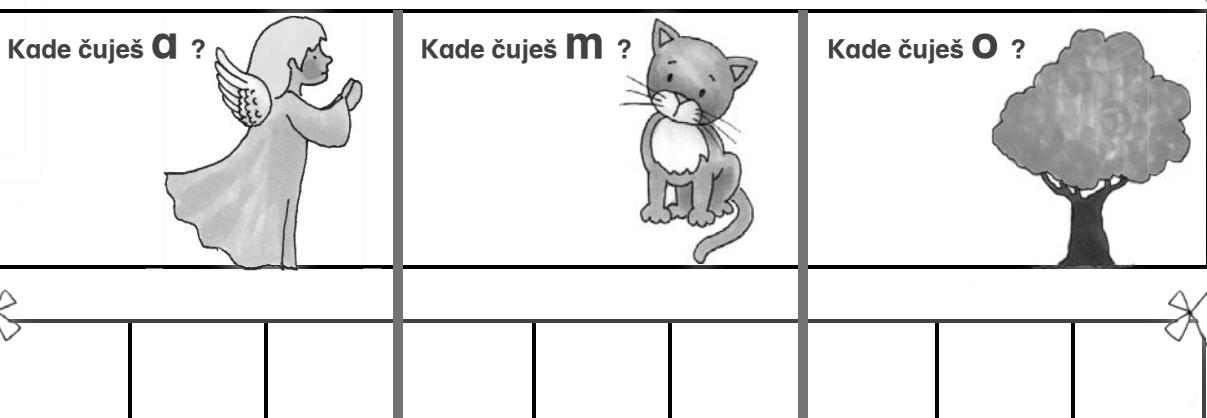
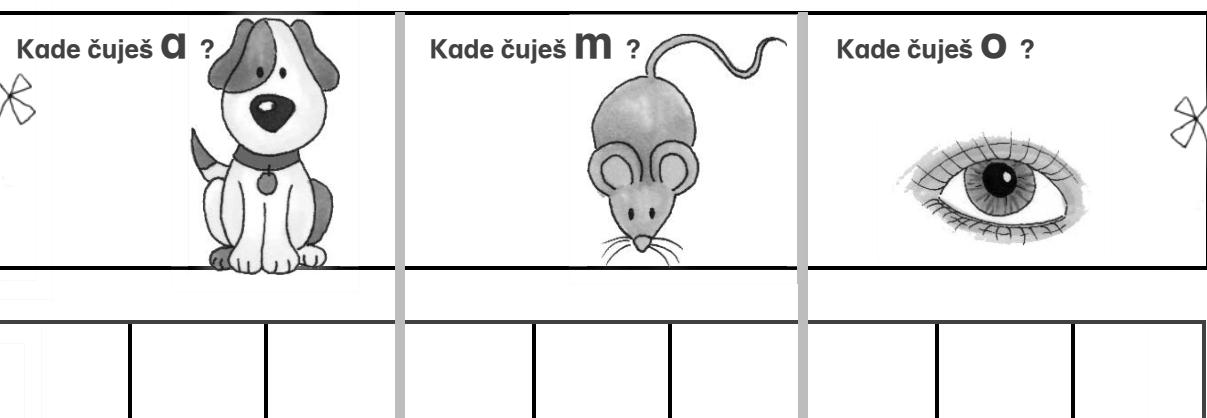
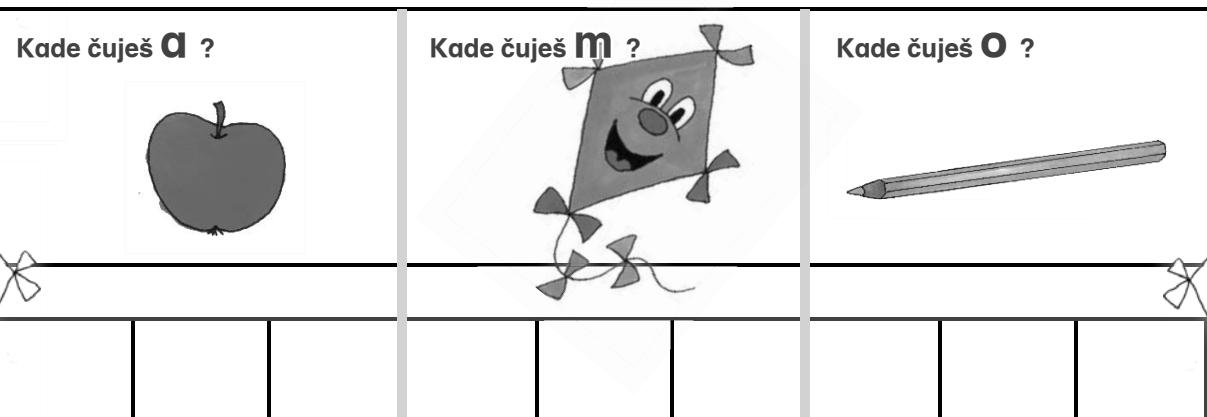
k: uvid u jezik
dodiliti nove riči slikam, analogno tvoriti rečenice novimi riči

minimulti novi moj

6. stran

Slove

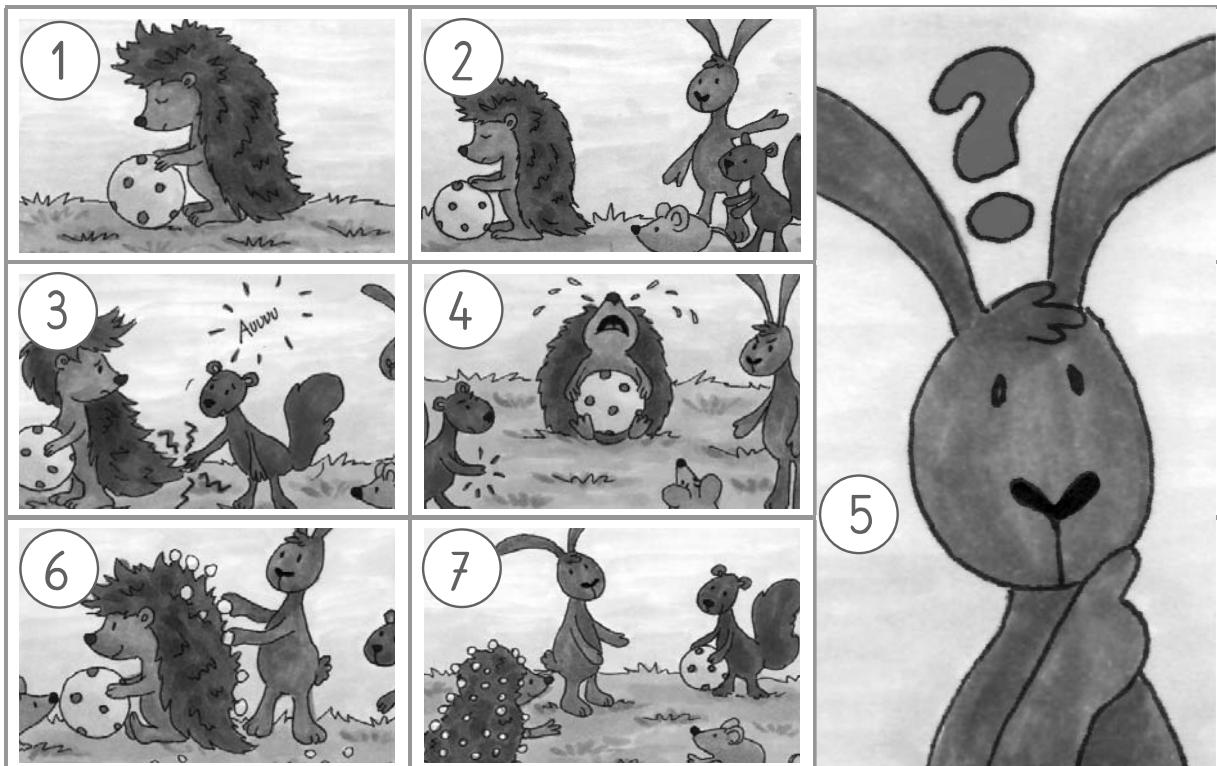
U svakom zmaju vidiš jednu veliku ili jednu malu slovu.
Pofarbaj istom farbom zmaje, ki slišu skupa.

Mali jež File – priča u slikama

Ča vidiš na slika? Povidaj!

Napiši broje slik odgovarajućim rečenicam!

- File se počne plakati, jer mu je jako žao. Svi drugi ga srdito gledaju.
- On zatakne stiroporne kugle na ježeve igle. File je srićan!
- Malo kasnije dojdu zec, miš i viverica pak velu: „Mi ćemo se s tobom igrati.“
- Mali jež File sidi u vrtu i se kani igrati labdom.
- Svi su srićni i se lipo skupa igraju.
- Zec premišljava kako bi se oni mogli svejedno igrati s ježom, bez da je ubode. Veljek mu dojde napamet dobra ideja.
- Svi se igraju, ali najednoč viverica zakrikne: „To me boli! Ti si me ubol!“

Ki ima kakovu školsku torbu? Pročitaj razgovor i počaraj školske torbe.

Dorica, Ivica, Evica, Franci i Danica su počeli poći u prvi razred osnovne škole. Puni veselja se razgovaraju o svoji novi školski torba. Pročitaj razgovor i počaraj školske torbe.

Dorica veli:

„Moja školska torba je črljena i ima šare kitice.“

Ivica veli:

„Lipo! Na mojoj školskoj torbi je velika labda.

Drugačije je moja torba zelena.“

Danica veli:

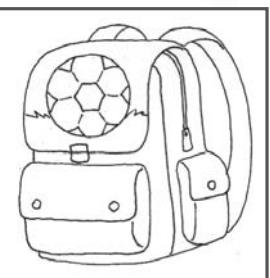
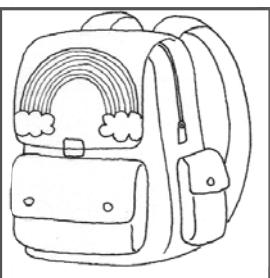
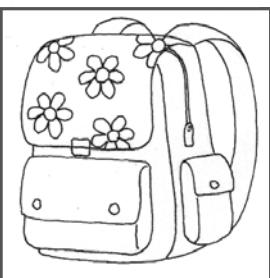
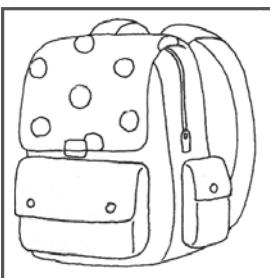
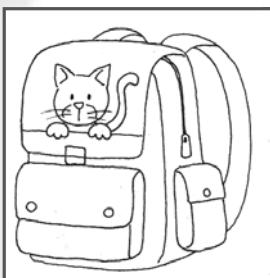
„Ja imam suru mačku na mojoj ljubičastoj školskoj torbi.“

Franci veli:

„Moja plava školska torba ima orandžaste pikice.“

Evica veli:

„Na mojoj žutoj školskoj torbi je šar pasac.“

Dorica

Ivica

Danica

Franci

Evica

moj novi minimulti

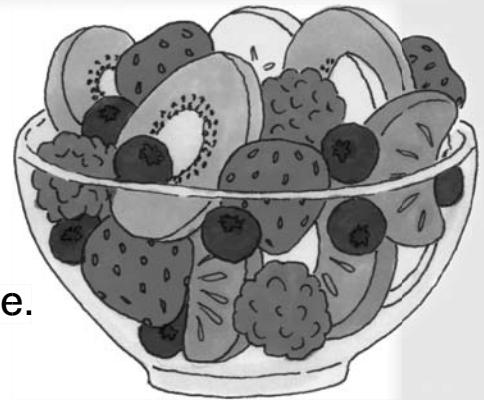
k: čitanje i djelovanje s tekstom
uzimati informacije iz teksta

Zdrava južina

Razgovor u pauzi

Jana: Mi smo jučer trgali grojze u našem vinogradu. Danas imam za južinu črljeno i bijelo grojze sa sobom. Ja rado jim grojze.

Martin: I mi smo ovaj tajedan trgali sadje/voće u našem vrtu. Natrgali smo puno jabuk. Ja rado jim jabuke, jer su slatke i vrlo zdrave. Za južinu sam si zeo dvi jabuke u školu.

Tamara: Mi smo natrgali puno hrušak. Ja jako rado jim hruške i rado pijem hruškov sok. I ja sam zela nekoliko hrušak u školu.

David: Moj tata i ja smo trgali slike. One su lipo plave i vrlo ukusne. Volim jesti slike. A majka je jučer navečer spekla kolač sa slijivama. Toga ja jako rado jim i donesao sam ga u školu.

Jana: Ja imam jednu ideju. Položimo sve sadje na klup u školskom vrtu i svaki si more zeti sadje, ko / koje najveć voli.

Martin: To je dobra ideja!

Tamara: Onda moremo kušati različno sadje.

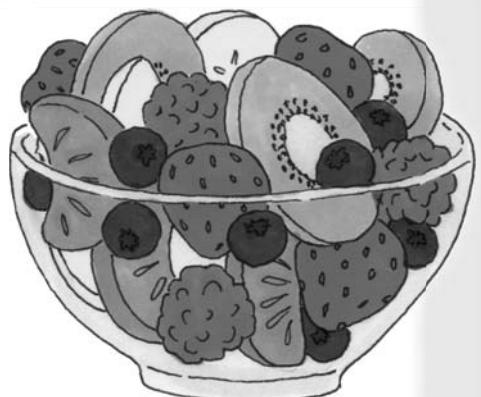
David: A sutra ćemo opet donesti sadja iz doma i napraviti ćemo salatu od sadja/voća.

Svi: Da, to će biti zdrava i dobra južina!

David: Ja ću odmah pitati gospu učiteljicu, je li je sporazumna s našom idejom.

(Dica proteču k učiteljici i joj objasnu svoj plan.)

Učiteljica: To mi se jako vidi!

Sutra ćemo napraviti svi skupa zdravu južinu od sadja!

Moljanje po broji

Igraj se s tvojimi tovaruši. Potoči/pokockaj se i imenuj broj.

Pofarbaj na kipu jedno polje s tim brojem pravilnom farbom.

Dobitnik je ta, ki prvi pofarba kip.

1

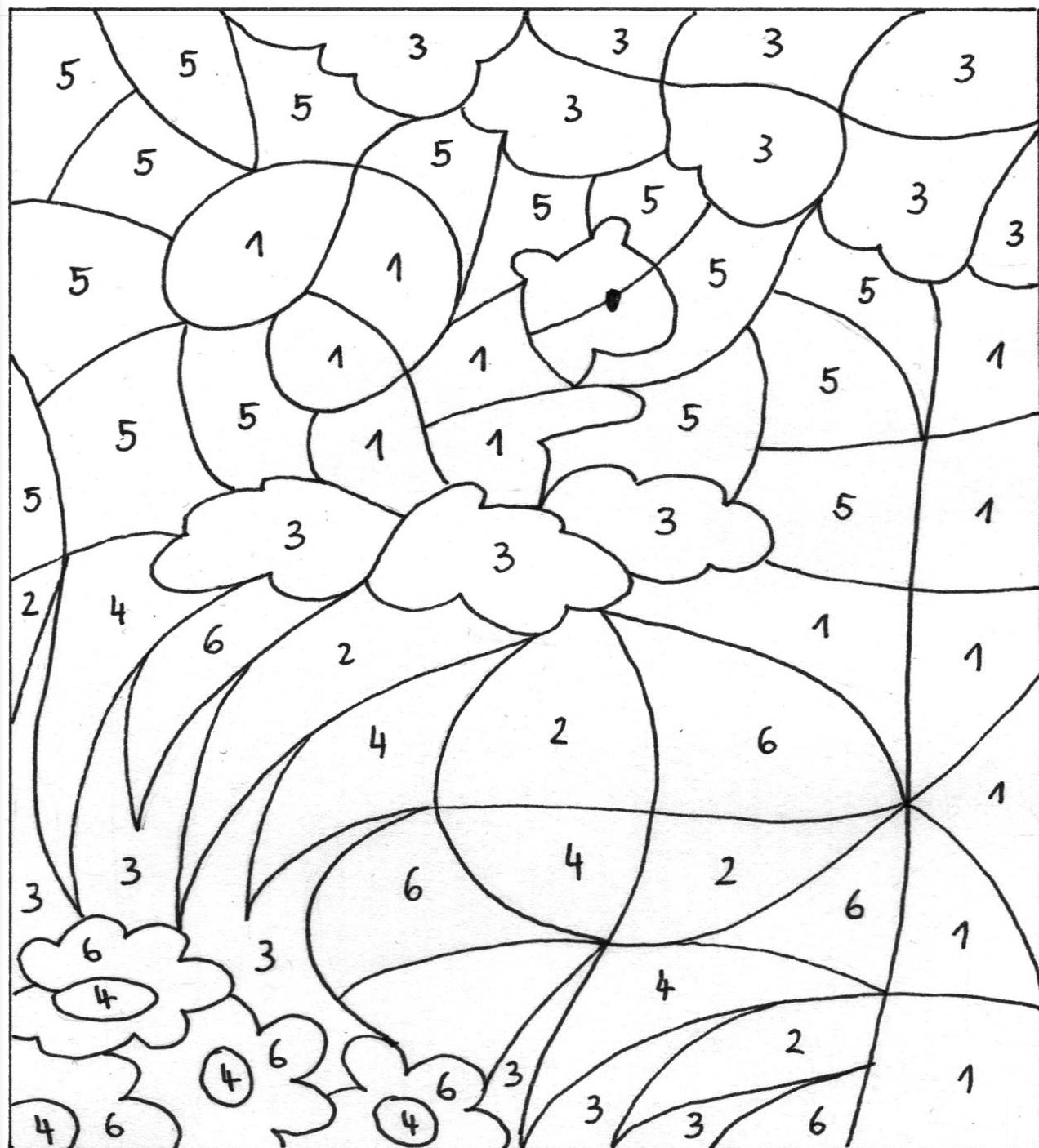
2

3

4

5

6

Ka školska dugovanja su ovde shranjena?

Računaj ! Onda napiši rezultat i pravilnu slovu.

$6 \cdot 3 =$	$5 \cdot 4 =$	$7 \cdot 9 =$	$10 \cdot 2 =$
$3 \cdot 2 =$	$8 \cdot 3 =$	$6 \cdot 5 =$	$3 \cdot 3 =$
$2 \cdot 9 =$	$4 \cdot 10 =$	$4 \cdot 6 =$	$6 \cdot 5 =$
$8 \cdot 0 =$	$4 \cdot 3 =$	$5 \cdot 8 =$	$6 \cdot 6 =$
$6 \cdot 7 =$	$6 \cdot 6 =$	$6 \cdot 2 =$	$8 \cdot 3 =$
$2 \cdot 6 =$	$6 \cdot 7 =$	$2 \cdot 3 =$	$5 \cdot 10 =$
	$2 \cdot 6 =$	$3 \cdot 8 =$	$6 \cdot 2 =$
		$10 \cdot 5 =$	
		$3 \cdot 4 =$	

V	L	E	A	O	P	I	R	N	S	K	C	B
0	6	9	12	18	20	24	30	36	40	42	50	63

Računaj i nadopuni znak < , > ili = !

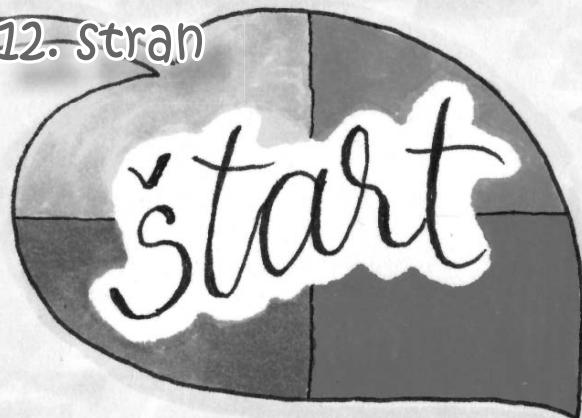
$64 + 8 \underline{\quad} 74$	$41 + 7 \underline{\quad} 48$	$78 - 8 \underline{\quad} 68$	$61 - 9 \underline{\quad} 59$
$59 + 4 \underline{\quad} 63$	$73 + 8 \underline{\quad} 83$	$52 - 4 \underline{\quad} 49$	$34 - 6 \underline{\quad} 29$
$16 + 6 \underline{\quad} 25$	$25 + 6 \underline{\quad} 31$	$94 - 7 \underline{\quad} 87$	$86 - 4 \underline{\quad} 84$
$87 + 9 \underline{\quad} 94$	$95 + 5 \underline{\quad} 99$	$13 - 5 \underline{\quad} 18$	$25 - 7 \underline{\quad} 20$

k: operiranje
operiraranje i vježbanje jedankrat jedan; adirati i subtrahirati
u brojevnom prostoru do 100 i prispodobiti broje

minimulti novi moj

12.-stran

Igra s kockom - I

Jesen po
u šar
Prekin
koci

Vjetar puše
hladno!
On te nosi
jedno polje dalje!

Hruške su zrele!
Pobrao/Pobrala si je!
Pokockaj se
još jednoč!

Kostanji ležu
na putu!
Vazi se
troja polja najzad

moj novi minimulti

- Lipa šara jesen

pofarba lišće
šari farba!
kini jednoč
ockanje!

Uživaj zadnje
sunčane trake!
Vozi dvoja
polja.najzad!

Šari zmaj leti
kroz zrak!
Prekini
jednoč kockanje!

Mali jež
se zarova pod lišće!
Kockaj se još jednoč!

Ptice selice
odletu na jug!
Vozi se jedno.polje dalje!

cily
minimulti novi moj

Domovina (Anton Leopold)

**Domovina, rodni kraj.
Mome srcu mali raj.**

**Domovina, mali kut.
Na te mislim svaki put.**

**Malo selo, mili stan.
U njem živim noć i dan.**

Povrćni svit

(po melodiji „Anton aus Tirol“)

Original i playback ove jačke ćeš najti na CD-u „Hali halo“.

Poslušaj si jačku na CD-u i izvidi, ke riči Šal. Nadopuni tekst timi ričami.

**A sada svi u razredi jačite ov song veseli,
kad je ovo jilo zdravo i nije tako drago.**

Povrće, to je za sve!

**Ovo je hit! Povrćni svit! I ostat čete svenek fit,
kad je ovo jilo zdravo i nije tako drago.**

Povrće, to je za sve!

1. Meni ime _____ Reza, čuda bolja sam od mesa.
Kad sam ja orandžasta, sam i od svih najlipša.

2. Meni ime _____. Ja sam lipo rumena.
Vitaminov imam dost.

A sada svi....

3. Meni ime _____. Ja sam svoj dici idol.
Dobar sam u supi ja, to i svako dite zna.

4. Meni ime _____. Ja sam dosta rumena.
Zdrava sam ja, to ni šala.

Porvrće, to je dobro za sve i zdravo još k tomu. Povrće, juhu!

**A sada svi u razredi jačite ov song veseli,
kad je ovo jilo zdravo i nije tako drago.**

Povrće, to je za sve!

Ovo je hit! ...

Sveti Franziskuš

U varošu Assisi, to leži u Italiji, je živila bogata familija, otac i sin prodaval su prostirače. Sin se je zvao Franziskuš. Sa svojimi prijatelji je jako rado svečevao.

Jednoga dana je Franziskuš jako obetežao. Prijatelji nisu imali volju, da pohodu betežnika, zato se je on ćutio sam i je imao čuda vrimena da premišljava o svojem žitku.

Pritom je Franziskuš shvatio, da mu cijel novac ništa ne dopri- mi, novac mu nije bio pomoć da brže ozdravi. Ali ljubav svoje majke, ka ga je podvarala, mu je pomogla.

Franziskuš je odlučio, da kani, ako opet ozdravi, betežnikom nešto dobro činiti i njim pomoći. Sa svojimi pinezi kani kupiti lijek i se sam skrbiti za nje.

Franziskuš je ozdravio, i se je zaista počeo skrbiti za betežnike. Diboko u svojem srcu je ćutio jako veslje. Od toga vrimena početo je i Franiskuš čuda vrimena bio vani u prirodi.

Čuo je šušljjanje vjetra u drivu i počeo je drivo zvati „bratom“.

Tako kot je on drivo zvao brat, je sunci dao ime „brat sunce“, misecu „brat misec“ još i smrt nije bila neprijateljica nego „sestra smrt“. Sve ča/što je Bog stvorio je Franciskuš zvao bratom ili sestrom.

Iz svih ovih razgovorov s prirodom je Franziskuš napisao jednu jačku, ona se zove „Laudato si“.

Izvor slike: Von Parzi - Own work basing on Stfrancis.jpg from WikiCommons, Gemeinfrei, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1157600>

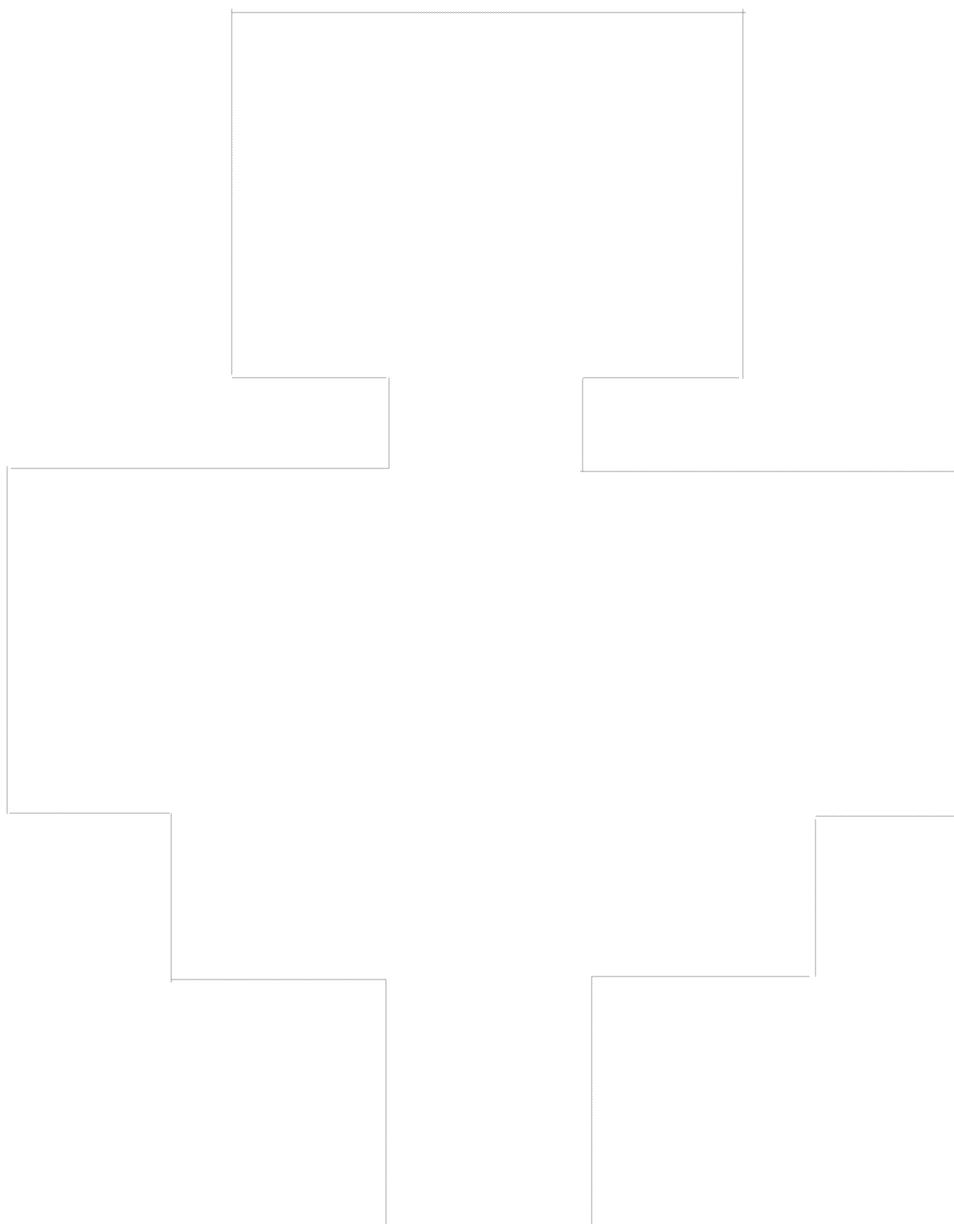
Ov križ ima konturu onoga križa s kim se je Franziskuš uvijek pominao i ki mu je i dao odgovor.

Nacrtaj: **Odzgor:** sunce, mjesec, zvijezde

Liva stran: vjetar, oblaci, kišu, vodu, rijeke

Desna stran: oganj, kitice i drivo

Ozdol: smrt, onečišćenje okoline

k: govor i djelovanje s tekstrom
upoznati križ sv. Franziskuša

minimulti novi moj

„Prepričiti i sabirati plastiku u Sudanu“ (Dvojezična nova sridnja škola je sudjelivala pri ovom projektu)

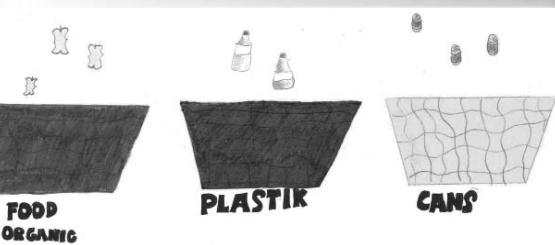
Filežac Vince Fleischhacker je jur 23 pute bio u Sudanu da onde napravi štacije za pumpe, s kimi se pumpa voda iz Plavoga i Bijelog Nila u okolišna sela. Ali ne samo na ov način kani onde ljudem pomoći. Jur je dost puti pobirao milodare u obliku oprave i igar za dicu i je je onde razdilio.

Njegova najnovija akcija i ideja je da kani doprinesti nešto tomu da se pobrca manje torbic iz plastika po cesta i okolici. Milijardov takovih torbic leži na cesti i visi po stabalju, jednostavno se hitu, kad se već ne tribaju.

Tako je Vince Fleischhacker opet pobirao dobrovoljne dare, s kimi je kupio torbice i naprtnjače od pamuka. Pod geslom „No plastic is fantastic“ je bivša školarica Nove sridnje škole Vera Mikacs kreirala različne motive, ki su se tiskali na spomenute torbice i naprtnjače.

One čedu se još dodatno napuniti školskim stvari i jednom broširom. Tu broširu su načinjili školari i školarice 4. razreda Nove sridnje škole skupa s osnovnom školom u Filežu. Med različnimis slikama sadržava brošira i različne zadaće o temi „Kako očuvati okolicu i kako sabirati smetlje“ na engleskom jeziku. Slike i radni listi neka senzibiliziraju dicu u Sudanu za problematiku otpadov od plastike.

Take always the right basket!!!

Find the mistakes
in the left picture!

Hanna Domnanovich

Lena Divos

Manuel Stranz

Plastika

Plastike nije u naravi, ona se umjetno producira. Plastika je naziv za različne umjetne (iz sirovine nafte) ili poluumjetne polimerske materijale.

Plastika je praktična u svakidanjem životu, ali ona i napravlja probleme. U naravi plastika ne zgine. Ona se ne razgradi kot druge tvari. Ona raspade u svenek manje dijele. 450 ljet dugo dura dokle jedna floša iz plastike potpuno raspade.

Svako ljeto se producira već od 280 milijuni tonov plastike, a samo 3 % se recikliraju po cijelom svitu. Sve ostalo su ada otpatki. Oko 20 milijuni tonov od ovih otpatkov od plastike dojde u morje.

Već duglje je tomu da su našli istraživači mikroplastike u morski živini. Pred kratkim su našli mikroplastike i u človičjem tijelu. Mikroplastika su dijeli plastike ki su manji od 5 milimetrov. U morju razgradjivaju sunce, vjetar i slana voda u toku vrimena veće dijele plastike. S časom nastaju sve manji kusići.

O zdrastveni posljedica ovoga razvoja se još ne zna čuda.

k: čitanje i djelovanje s tekst i mediji
razlikovati med načinom poljodjelstva
i med potriboćami čovjeka prije i danas

minimulti novi moj

Ča moreš ti djelati?

Reduce: Pitaj se, je li neke stvari zaistinu tribaš (na pr. slamkicu, zračni balon, torbicu iz plastike).

Re-Use: Neke stvari moreš većkrat upotribiti (na pr. torbicu iz pamuka ili flošu ku moreš već puta napuniti s vodom).

Recycle: Da se more plastika reciklirati, se moraju otpatki od plastike sabirati. Zato hiti otpatke od plastike u žutu vriću.

Sudan

Sudan leži u sjeveroistočnoj Africi i graniči na Črljeno morje. Sudan je najveća afrikanska država. Glavni grad je Khartoum. Sudan ima već od 40 milijuni stanovnikov.

Govori se arapski i engleski.

Velika Britanija i Egitpat su dugi čas vladali u Sudanu.

Sudan je od 1956. neodvisan.

Zbog konflikta izmed
islamistov i katoličani
je ljeta dugo vladao
gradjanski boj. 2011.
je Južni Sudan proglašen
kot samostalna država.

Od 2003. vlada novi naoružani
konflikt med narodnimi grupa
u Darfuru i vladom u Khartoumu.

Pomoljaj Sudan na desnoj karti!

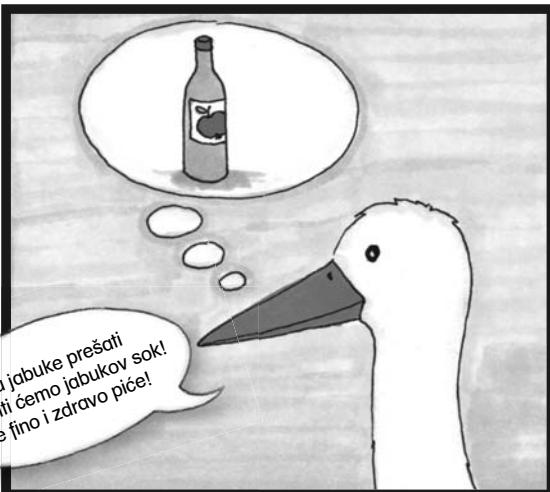
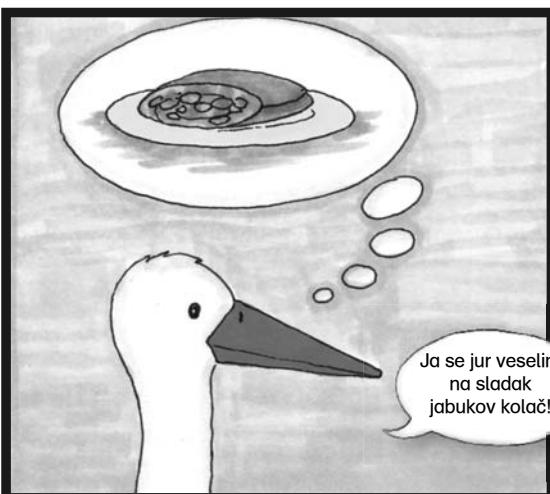
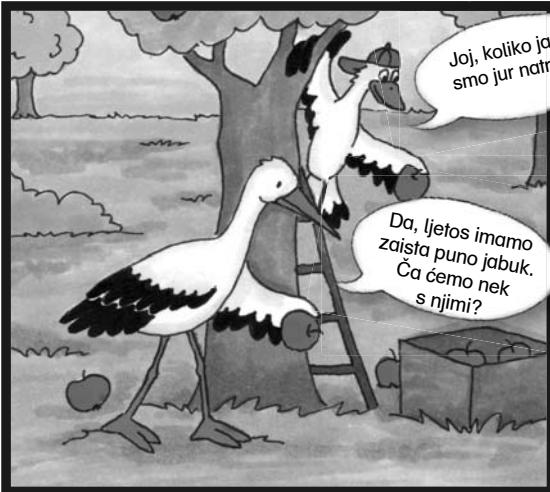
Koliko si si zapametio/zapametila?

Prekriži je li je izjava dobra ili pogrišna

	dobro	pogrišno
a) Sudan leži u sjeverozapadnoj Africi.		
b) Rijeka Nil curi kroz Sudan		
c) Sudan graniči na Sredozemno morje.		
d) U Sudanu živi 8 milijuni stanovnikov.		
e) Sudan je od 1956. neodvisan od Velike Britanije i Egipta.		
f) U Sudanu je naoručani konfliktov.		
g) Plastika je umjetni ili poluumjetni materijal.		
h) Plastika se ne razgradi.		
i) Jedna floša iz plastike raspade po 45 ljeti.		
j) Svako ljeto se producira već od 280 milijuni tonov plastike.		
k) Samo 3 % otpatkov od plastike se recikliraju.		
l) Oko 20 tonov od ovih otpatkov od plastike dojde u morje.		
m) Istraživači su našli mikroplastike u morski živina i u človičjem tijelu.		

Rješenje: a) p b) d c) p d) p e) d f) d g) d h) d i) p j) d k) d l) p m) d

Naš mali štrok/Naša mala roda/gola

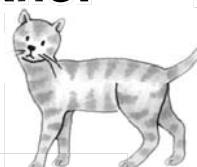
Svečujemo Dan živin

Danas je četvrti oktobar.

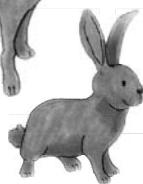
Učiteljica u školi kaže slike i pita: „Kako se zovu ove živine?“

Memo pozna sve i zakrikne:

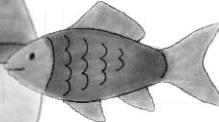
Ovo je kucak!

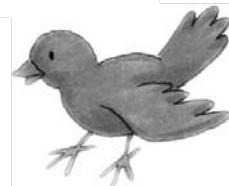
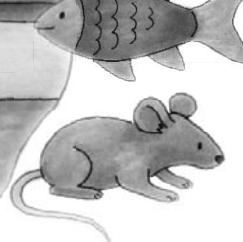
Ovo je mačka!

Ovo je zec!

Ovo je jež!

Ovo je riba!

Ovo je ptica!

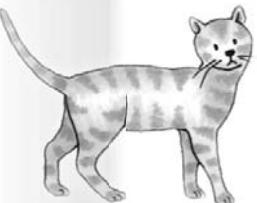
Ovo je miš!

Poznaš ove živine?

Napiši pravilno ime na linije!

kacuk: _____

akčam: _____

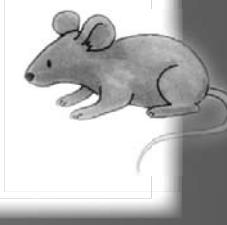

žej: _____

cez: _____

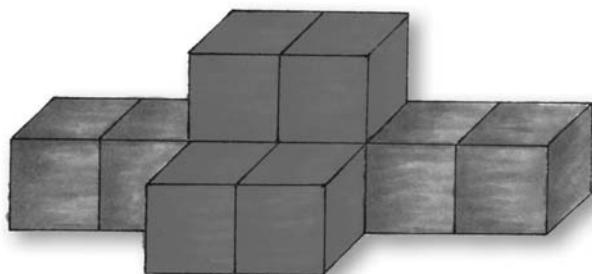
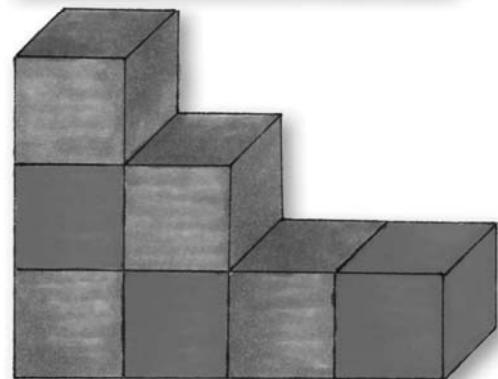
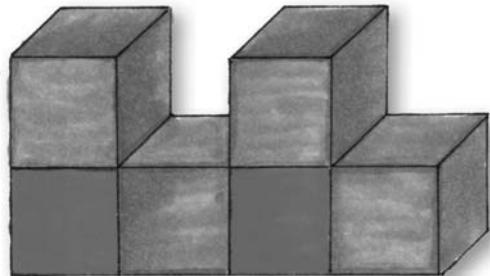
šim: _____

acitp: _____

Zidati kockami

Pokusiti uzidati ovakove figure
črljenimi i plavimi kockami.

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2019. HNVŠ
Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
VHS der burgenländischen Kroaten in 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum

Odgovorno uredništvo: Heisinger Elvira, Herzig Dagmar, Horvatits Nicole, Marlovits Heidemarie,
Mersich Mirijam, Polgar Monika, Schweiger Peter, Sinkovits Elke, Weidinger Katharina

Lektorica: Zrinka Kinda, **Koordinatorica:** Karin Vukman-Artner

Ilustracije: Jasmine Gabriel - **Layout i slogan:** Štefan Bunyai

Opoziv minimulti digital: <http://www.bildungsserver.com/schulen/minimulti/default.htm>

Poštanski ured ishodjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

Kazalo

U razredu.....	2
Školska torba.....	3
Predstavljam se.....	4
Jež File.....	5
Slove.....	6
Mali jež File – priča u slika.....	7
Ki ima kakovu školsku torbu?.....	8
Zdrava južina.....	9
Igra: Moljanje po broji.....	10
Koja školska dugovanja su ovde shranjena?.....	11
Igra kockom: Lipa šara jesen.....	12
Igra kockom: Lipa šara jesen.....	13
Domovina.....	14
Povrćni svit.....	15
Sveti Franziskuš.....	16
Sveti Franziskuš.....	17
DNSŠ: „Prepričiti i sabirati plastiku u Sudanu“...	18
DNSŠ: Plastika.....	19
DNSŠ: Ča/Što moreš ti djelati?.....	20
DNSŠ: Pomoljaj Sudan u karti!.....	21
Naš mali štok/Naša mala roda/gola.....	22
Mali Memo: Kamo na izlet?.....	23
Zidati kockami.....	24

minimulti
digital

